

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi valtion eläkelain sekä eräiden sen muutosten voimaantulosäännösten muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan tehtäväksi valtion eläkelakiin muutokset, joiden mukaan valtion toimintojen kunnallistamisen yhteydessä turvataan siirtyvien henkilöiden valtion eläkelain piirissä hankkimat etuudet. Siirtyvän henkilön valtion eläkelain mukainen eläketurva säilyisi pääosin samanlaisena kuin se olisi ollut ilman siirtymistä kunnan palvelukseen.

Valtion eläkelakia ehdotetaan lisäksi muutettavaksi lainvoimaisen päätöksen oikaisumenettelyä koskevien säännösten osalta. Ehdotuksen mukaan oikaisumenettelyn edellytyksenä olisi asiassa ilmennyt uusi selvitys ja päätöstä voitaisiin muuttaa vain edunsaajan eduksi.

Ilma-aluksen ohjaajana toimiva rajavartiolaitoksen upseeri tai opistoupseeri voi nykyään lukea eläkeaikana tällaisessa virassa toimimansa ajan puolitoistakertaisena hyväksyen aivan kuten puolustusvoimien lentäjä.

Tasavertaisuus turvattiin tätä ennen rajavartiolaitoksen edunsaajien suuremmalla eläkekarttumalla. Eläkeajan laskennan yhdenmukaistamisesta johtuen valtion eläkelain muuttamisesta 1994 annetun lain voimaantulosäännöstä ehdotetaan korjattavaksi siten, että myös eläkekarttuma vastaisi puolustusvoimien lentäjien eläkekarttumaa.

Valtion eläkelakiin ja valtion eläkelain muuttamisesta annettujen lakien voimaantulosäännöksiin ehdotetaan lisäksi tehtäväksi joitakin teknisiä tarkistuksia.

Valtion eläkelain muutoksen takia eräät kunnallistamista koskevat erillislait ja -säännökset käyvät tarpeettomiksi, minkä vuoksi ne ehdotetaan kumottaviksi erillisellä kumoamislailla.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

1.1. Valtion eläkelaki

Lisäeläketurva kunnallistamisen yhteydessä

Nykyisin valtion toimintojen kunnallistamisen yhteydessä kunnalliseen palvelukseen siirtyvä henkilöstö menettää valtion eläkelain mukaiset etuutensa. Toisaalta kunnallisten toimintojen valtiollistamisen yhteydessä siirtyvä henkilöstö kuitenkin säilyttää kunnalliseen palveluun perustuvan eläketurvansa.

Valtion eläkelakiin ehdotetaan tehtäväksi vastaavat muutokset, joiden mukaisesti siirtyvälle henkilöstölle turvataan heidän hankkimansa valtion eläkelain mukaiset etuudet kunnallistamisen yhteydessä.

Valtion eläkelain (280/1966) 1 §:n uudeksi 9 momentiksi ehdotetaan lisättäväksi uusi säännös, joka koskisi lisäeläketurvaa kunnallistamisen yhteydessä. Kun 1 §:ään samalla lisättäisiin myös uusi 10 ja 11 momentti, nykyinen 9 momentti, jossa säädetään palveluksen yhdenjaksoiseksi katsomisesta tietyissä soveltamistilanteissa, siirtyisi pykälän 12

momentiksi.

Ehdotetun uuden 9 momentin mukaan valtiollisen toiminnan kunnallistamisen yhteydessä valtion eläketurvan piiriin kuuluvasta palveluksesta kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain soveltamisalaan kuuluvaan palvelukseen siirrettyä edunsaajaa pidetään kunnallistamista edeltävän valtion palveluksensa osalta tämän pykälän 3 momentissa tarkoitettuna vanhana edunsaajana (integraatioperiaate). Tällä tarkoitettaisiin sitä, että siirretyn henkilön valtion eläkelain mukainen eläketurva säilyisi pääosin samanaikaisena kuin se olisi ollut ilman siirtymistä eli aivan kuin valtion palvelus olisi jatkunut yhdenjaksoisesti eläketapahtumaan asti. Siten tällaisen edunsaajan, hänen pysyessään vanhana edunsaajana, valtion eläkelain mukainen eläkeikä olisi porrastettu välille 63—65 vuotta ja karttumisen katto välille 60—66 prosenttia eläkepalkasta vuoden 1994 loppuun kertyneen valtion eläkelain mukaisen palvelusajan mukaisesti laskettuna. Karttumisprosentti olisi valtion eläkelain vanhan lisäturvan mukainen 2,2 prosenttia vuodessa 1 päivää tammikuuta 1995 edeltävältä ajalta, 1,5 prosenttia vuodessa 1 päivästä tammikuuta 1995 lukien ja 55 vuoden iän täyttämistä lukien 2,0 prosenttia vuodessa.

Valtion eläkelain 1 §:n 3 momentissa tarkoitettuna vanhana edunsaajana pidetään sellaista vuoden 1939 jälkeen syntyneitä edunsaajaa, jonka palvelus yhdenjaksoisuusvaatimuksen lisäksi täyttää niin sanotut loppukarenssiehdot. Tämä tarkoittaa sitä, että edunsaajan on tullut olla palveluksen päättymistä välittömästi edeltäneet kuusi kuukautta yhdenjaksoisesti jatkuneessa palveluksessa ja että hänellä palveluksen päättymistä välittömästi edeltäneiden viiden vuoden kuluessa on eläkeikää yhteensä vähintään kolme vuotta tai että työkyvyttömyyseläke myönnetään 5 a §:ää soveltaen (tuleva aika luetaan eläkkeeseen oikeuttavaksi).

Edunsaajan tulee olla täyttänyt vanhan edunsaajan edellytykset valtion palveluksessa ollessaan. Edellytyksenä tällöin olisi, että valtion eläkelain piiriin kuuluva palvelus on jatkunut 1 §:n 3 momentissa tarkoitettulla tavalla yhdenjaksoisesti siirtymisajankohtaan saakka. Kunnallistamisesta lukien kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain

(202/1964) soveltamisalaan kuuluvan palveluksen tulisi vastaavasti jatkua yhdenjaksoisesti eläketapahtumaan asti. Kunnallisen palveluksen yhdenjaksoisuutta tarkasteltaisiin viimeksi mainitun lain mukaan. Voimaantulosäännökseen ehdotettavan säännöksen mukaisesti integraatioperiaate rajattaisiin koskemaan vuoden 1939 jälkeen syntyneitä, koska lisäeläketurvaa sovelletaan julkisten eläkejärjestelmien välillä tapahtuneisiin siirtymisiin ennen vuotta 1940 syntyneiden edunsaajien osalta jo nyt.

Kunnallistamisella tarkoitetaan tässä lain tai nimenomaisen päätöksen perusteella tapahtunutta valtiolle kuuluneen jatkuvan toiminnan siirtämistä kunnan tai kuntayhtymän tehtäväksi siten, että tässä yhteydessä tehtäviä valtion palveluksessa hoitaneet henkilöt siirretään kunnan tai kuntayhtymän palvelukseen aiempaa vastaaviin tehtäviin.

Integraatioperiaatteesta on säädetty myös siirtyvän kunnan työntekijän osalta kunnallisen eläkelaitoksen eläkesäännössä. Kun kunnan työntekijä siirtyy kunnan palveluksesta valtion palvelukseen samalla, kun jokin kunnan toiminto on siirretty valtion hoidettavaksi, hän säilyttää kunnalliseen palveluun perustuvan eläketurvan sellaisena, kuin se olisi ollut, jos hän olisi jatkanut kunnan palveluksessa eläketapahtumaan saakka. Nyt ehdotetulla valtion eläkelain muuttamisella on tarkoitus saattaa voimaan integraatioperiaate vastaavasti valtion palvelussuhteiden osalta.

Jotta lisäeläketurva toteutuisi uudessa 1 §:n 9 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa, pykälään lisättäväksi ehdotettavassa 10 momentissa säädettäisiin, että loppukarenssiehtoon luettaisiin hyväksi kunnallistamisesta lukien kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain soveltamisalaan kuuluva palvelus. Tämän lisäksi kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain mukainen työkyvyttömyyseläke, joka on myönnetty valtion eläkelain 5 a §:ää vastaavaa säännöstä soveltaen, rinnastettaisiin 5 a §:ää soveltaen myönnettyyn eläkkeeseen. Valtion eläkelain mukaisen vanhuuseläkkeen saamisen edellytyksenä olisi 8 §:ssä säädettyjen edellytysten lisäksi, että kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain soveltamisalaan kuuluva palvelus on päättynyt.

Lisäksi 1 §:ään lisättäväksi ehdotettavan

uuden 11 momentin mukaisesti vanhan amatillisen eläkeikäjärjestelmän mukaisen eläkeiän valinneen edunsaajan oikeus alempaan eläkeikään säilyisi niin kauan kuin hänen kunnallistamisesta lukien kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain soveltamisalaan kuuluva palveluksensa jatkuisi yhdenjaksoisesti ennen eläketapahtumaa. Tämän lisäksi momentissa säädettäisiin vanhuuseläkkeen saamisen ehtona alemmassa eläkeiässä olevaan niin sanottuun palveluksen loppukarenssiehtoon hyväksi luettavasta palvelusajasta. Sen mukaan työntekijällä on oltava palvelusta alempaan eläkeikään oikeuttavassa tehtävässä vähintään kuusi kuukautta välittömästi ennen kyseisen eläkeiän saavuttamista. Lisäksi hänellä tulee palveluksen päättymistä välittömästi edeltäneiden viiden viimeisen vuoden aikana olla eläkeikää kyseisessä alemman eläkeiän tehtävässä yhteensä vähintään kolme vuotta. Mainittuun loppukarenssiehtoon luettaisiin hyväksi kunnallistamisesta lukien kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain soveltamisalaan kuuluva palvelus, jos se tehtäviltään vastaisi edunsaajalla valtiolla ennen kunnallistamista ollutta palvelua alemman eläkeiän tehtävässä.

Muut ehdotukset

Valtion eläkelain 2 §:n 1 momentin 3 kohdassa säädetään merimieseläkelain (72/1956) tai eräiden työsuhteessa olevien taiteilijoiden ja toimittajien eläkelain (662/1985) mukaista eläkettä varten luettavasta palveluksesta, jota valtion eläkelaki ei koske. Viimeksi mainitun lain nimike on muutettu 1997 annetulla lailla 1056/1997 taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkeläiksi, mistä johtuen 1 momentin 3 kohdan viittaus ehdotetaan korjattavaksi.

Valtion eläkelain 6 §:n 1 momentin 3 kohdan b alakohdassa säädetään eläkeajaksi luettavista palkattomista keskeytyksistä. Säännöksen mukaan muun muassa sairausvakuutuslain (364/1963) 21 ja 23 §:ään perustuen myönnetty virkavapaus tai loma on eläkeikää siltä osin kuin sairausvakuutuslain mukaan tuleva äitiys-, isyys- tai vanhempainloma kohdistuu siihen. Säännöksen sanamuotoon tulisi tehdä lakitekninen korjaus, koska

siinä on tarkoitettu, että sairausvakuutuslain mainittuihin pykäliin perustuen myönnetty virkavapaus tai loma on eläkeikää siltä osin kuin äitiys-, isyys- tai vanhempainraha kohdistuu siihen.

Valtion eläkelain 7 §:n 1 momentissa säädetään eläkkeen perusteena olevan palkan määrittämisestä. Eläkepalkka lasketaan pääsääntöisesti palveluksen päättymisvuotta edeltäneiden 10 viimeisen kalenterivuoden ansioista (valintavuodet). Säännöksen toiseksi viimeisen virkkeen mukaisesti palveluksen päättymisvuosi otetaan valintavuotena huomioon, jos koko palvelus on jatkunut enintään kolmen kalenterivuoden aikana eikä sitä ole päätetty 1 §:n 8 momentin nojalla tai palvelus on jatkunut koko päättymisvuoden. Säännöstä on sovellettu edellä esitetyn mukaisesti, vaikka sen nykyinen sanamuoto on tässä suhteessa epäselvä. Tämän johdosta olisi tarpeellista selkeyttää säännöksen sanamuotoa.

Lain 7 d §:ssä säädetään työansion määräytymisestä eläkkeen perusteena olevaa palkkaa laskettaessa. Pykälän 1 momentin 3 kohdan mukaan työansiona ei kuitenkaan pidetä edunsaajalle suoritettua ulkomaanedustuksen virkamiesten palkkauksesta annetun lain (346/1988) 2 §:ssä mainittua paikalliskorotusta ja lain 3 §:ssä mainittuja korvauksia. Ulkomaanedustuksen virkamiehille maksettavista korvauksista säädetään nykyisin 1 päivästä elokuuta 1993 voimaan tulleessa ulkomaanedustuksen virkamiehille paikallisten erikoisolosuhteiden perusteella suoritettavista korvauksista sekä muista etuuksista annetussa laissa (651/1993). Lakiviittaus ehdotetaan korjattavaksi viittauksella voimassa olevaan lakiin.

Pykälään ehdotettavassa uudessa 2 momentissa säädettäisiin edunsaajan, joka on Suomen kansalainen, työansioon kuuluvasta kalliinpaikanlisästä. Kalliinpaikanlisä määräytyy pääsääntöisesti virkamiehen toimipaikan mukaan. Jos toimipaikka on ulkomailla, kalliinpaikanlisää ei suoriteta. Edunsaaja, jonka toimipaikka on ulkomailla eläkepalkan laskentavuosina, eläkkeen perusteena oleva palkka ja näin myös eläke on pienempi kuin edunsaajan, jolla on palkkaukseltaan vastaava virka Suomessa. Suurin osa tällaisista edunsaajista on ulkomaanedustuksen palve-

luksessa. Sen lisäksi heihin kuuluvat sotilas-asiamiehet, teknologian kehittämiskeskuksen ulkomaanyksiköiden toimihenkilöt (entinen teollisuussihteeritoiminto) ja työvoimavastajat sekä heitä avustava henkilöstö, joiden palkkaus määräytyy siltä ajalta, jona heidän toimipaikkansa on ulkomailla, ulkomaanedustuksen palkkausjärjestelmän mukaisesti. Tämän vuoksi olisi perusteltua, että edellä tarkoitettujen edunsaajien eläkepalkkaan, siltä osin kuin on kyse ulkomaanedustuksen palkkausjärjestelmän mukaisesta palkkauksesta, lisättäisiin kalliinpaikanlisä. Kalliinpaikanlisä määräytyisi sen määrän mukaisena, jona se suoritettaisiin, jos edunsaajan toimipaikka olisi Helsingissä. Ehdotettu 2 momentti oli sisällöllisesti valtion eläkelaisissa vuoden 1995 loppuun sen 7 §:n 10 momenttina. Lailla valtion eläkelain muuttamisesta annetulla lailla (1671/1995) muutettiin valtion eläkelain 7 § ja lisättiin lakiin 7 a—7 e §, eikä siinä yhteydessä ollut tarkoituksena muuttaa silloisen 7 §:n 10 momentin sisältöä. Momentin säännökset jäivät kuitenkin pois vuoden 1995 muutoslakia säädettäessä. Näin ollen ehdotetaan että uutta 2 momenttia sovellettaisiin jo 1 tammikuuta 1996.

Lain 8 §:n 2 momentissa säädetään edunsaajan oikeudesta saada vanhuuseläkkeensä varhennettuna, 9 c §:ssä yksilöllisestä varhaiseläkkeestä ja sen saamisedellytyksistä sekä 9 d §:ssä osa-aikaeläkkeestä ja sen saamisedellytyksistä. Säännöksiä muutettiin viimeksi vuonna 1994 annetulla lailla (638/1994), joka tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 1995. Laki koski valtion eläkelain niin sanotun sotilaseläkejärjestelmän muutoksia. Koska sotilaseläkejärjestelmään kuuluvilla ei ole oikeutta mainittuihin eläkeisiin, tulisi pykälien viittausten kohdistua 8 §:n 4 momentin 1—3 kohtaan nykyisen 1 kohdan sijaan.

Lain 10 a §:ään ehdotetaan tehtäväksi aikuiskoulutustuesta annetun lain (1276/2000) voimaantulosta johtuvat tekniset muutokset. Aikuiskoulutustukiajalta karttuisi eläke samalla tavoin kuin ammattikoulutusraha-aika on korottanut maksettavaa muuta eläkettä kuin osa-aikaeläkettä.

Valtion eläkelain 24 §:n 3 momentissa säädetään lainvoimaisen päätöksen oikaisemi-

sestä edunsaajan eduksi. Säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että asian uudelleen tutkiminen edellyttäisi uutta selvitystä, joka ei ollut aikaisempaa päätöstä tehtäessä valtiokonttorin käytettävissä. Valtiokonttori olisi velvollinen tutkimaan asian uudelleen, kun sen tietoon tulee uutta selvitystä. Jollei uutta selvitystä ilmene, valtiokonttorin on jätettävä asia tutkimatta. Asian uudelleen tutkiminen laajennettaisiin koskemaan myös valtion eläkelautakuntaa ja vakuutus oikeutta. Valituselimillä olisi valitusasiaa käsitellessään myös oikeus uuden selvityksen perusteella ratkaista lainvoimaisesti päätetty asia valittajan eduksi. Valituselimillä ei olisi kuitenkaan velvollisuutta lainvoimaisesti päätetyn asian uudelleen tutkimiseen.

Lainvoimaisen päätöksen muuttaminen on 3 momentin mukaan mahdollista ainoastaan edunsaajan eduksi. Valtiokonttorin tulisi kuitenkin myös silloin, kun aikaisempaa päätöstä ei lisäselvityksestä huolimatta muuteta edunsaajan eduksi taikka kun asia uuden selvityksen puuttumisen vuoksi jätetään tutkimatta, annettava valituskelpoinen päätös, johon edunsaaja voisi hakea 23 §:n mukaisesti muutosta. Näissäkään tapauksissa aikaisempaa ratkaisua ei kuitenkaan voitaisi muuttaa edunsaajan vahingoksi.

1.2. Valtion eläkelain muuttamisesta annettujen lakien voimaantulosäännökset

Kunnalliset työsuojelutarkastajat siirrettiin kunnista valtiolle 1988. Tällöin valtion ja kunnallisen eläkejärjestelmän välillä oli voimassa sellainen integraatioperiaate, joka nyt ehdotetaan toteuttavaksi kunnallistamistapauksissa valtion eläkelain 1 §:n 9—11 momenttiin ehdotetuilla säännöksillä. Silloin periaate toimi myös muissa kuin valtiollistamis- tai kunnallistamistapauksissa. Työsuojelutarkastajat siirtyivät kunnalta valtiolle siinä uskossa, että heidän eläketurvansa pysyy samanlaisena kuin se olisi pysynyt, jos siirtoa ei olisi tapahtunut.

Valtion eläkelakiin tehtiin vuoden 1995 alusta lukien 1993 annetulla lailla (1528/1993) muutokset, joilla asteittain siirrytään yksityisen alan tasoiseen eläketurvaan. Samat muutokset tehtiin kunnalliseen eläke-

järjestelmään. Tässä yhteydessä integraatioperiaate kumottiin, ja se ehdotetaan nyt valtion eläkelaisissa palautettavaksi. Siirtymisen yksityisen alan tasoiseen eläketurvaan tapahtuu siten, että vuoden 1994 loppuun mennessä valtion palveluksessa palveltu aika määrää sen, mikä on edunsaajan eläkeikä, karttumisen katto ja tavoitetaso. Koska työsuojelutarkastajat olivat tulleet valtiolle vasta 1988, tapahtui heidän eläke-eduissaan selvä heikennys, jota ei olisi tapahtunut, jos he olisivat pysyneet kunnallisessa palveluksessa. Tämän asiantilan korjaamiseksi ehdotetaan, että kaikissa ennen vuotta 1995 tapahtuneissa valtiollistamistapauksissa tätä edeltävä kunnallinen palvelusaika voitaisiin ottaa huomioon edellä mainittuja määräaikoja laskettaessa. Muutos koskisi edunsaajien yhdenvertaisuuden vuoksi kaikkia edunsaajia eli muitakin kuin työsuojelutarkastajia. Valtiollistamisella tarkoitettaisiin samanlaisia siirtotilanteita kuin kunnallistamisella ehdotettavassa valtion eläkelain 1 §:n 9 momentissa. Erona on vain se, että siirto tapahtui kunnilta valtiolle.

Vuoden 1997 alusta voimaan tulleen valtion eläkelain muutoksen (1180/1996) mukaisesti sotilaseläkejärjestelmän piiriin tulivat myös erikoisupseerit ja sotilasapit. Muutos koski 822 virkaa, jotka ovat nykyisin sotilasvirkoja.

Valtion eläkelain muuttamisesta annetun lain (1671/1995) voimaantulosäännöksen 5 momentissa, sellaisena kuin se on laissa 1176/1996, säädetään kymmenen vuoden eläkepalkan laskenta-ajan soveltamisen voimaantulosta. Valtion eläkelain sotilaseläkejärjestelmän piirissä olevilla edunsaajilla on muita valtion eläkejärjestelmän edunsaajia lyhyempi työura, joten eläkepalkan laskentatavan muutos olisi vaikuttanut tämän ryhmän eläkkeiden määrään muita enemmän. Tämän vuoksi sotilaseläkejärjestelmässä eläkepalkan laskenta-aika nousee ensin seitsemään vuoteen, jos palvelus päättyy ennen vuotta 2008. Tämän jälkeen sitä nostetaan asteittain siten, että vuonna 2010 päättyvissä palveluksissa sotilaseläkejärjestelmän piiriin kuuluvia koskevat samat eläkepalkan laskentasäännöt kuin muitakin valtion eläkelain piiriin kuuluvia edunsaajia.

Voimaantulosäännöksen 5 momenttiin olisi tarpeellista lisätä erikoisupseereita ja sotilas-

pappeja koskeva maininta, koska myös näihin ammattiryhmiin sotilaseläkejärjestelmään kuuluvina tulisi soveltaa edellä selostettua eläkepalkan laskenta-aikaa. Samalla siitä tulisi poistaa värvätyksen nimike, koska entiset värvätykset ovat nykyään tehtävästä riippuen joko sotilasammattihenkilöitä tai siviilejä eikä puolustusvoimissa enää ole värvätyksen virkoja.

Lisäksi momenttiin lisättäisiin selvyuden vuoksi viittaukset valtion eläkelain 7 b ja 7 c §:ään. Valtion eläkelain 7 b §:ssä säädetään lapsenhoitoajan vaikutuksesta eläkepalkan laskennassa ja 7 c §:ssä eläkepalkan harkinnanvaraisesta tarkistamisesta. Tämä tarkoittaisi sitä, että myös niissä tapauksissa, joissa eläkepalkan laskennassa otetaan huomioon lapsenhoitoajan vaikutus tai eläkepalkkaa harkinnanvaraisesti tarkistetaan, sotilaseläkejärjestelmään kuuluvien edunsaajien osalta sovellettaisiin edellä selostettua eläkepalkan laskenta-aikaa.

Marraskuun alusta 1999 voimaan tulleen valtion eläkelain muuttamisesta annetun lain (939/1999) mukaan rajavartiolaitoksen upseerin tai opistoupseerin viranhaltijalla, joka on palvellut sellaisessa virassa vähintään viisi vuotta, johon vaaditaan lentäjän tutkinto, on oikeus lukea eläkeajaksi tällaisesta virasta eläkkeelle siirtyessään palvelemaansa aika puolitoistakertaisena hyväkseen. Muutoksella haluttiin saattaa mainitut rajavartiolaitoksen viranhaltijat samaan asemaan puolustusvoimien lentäjien kanssa. Yhdenmukaisuus turvattiin ennen eläkeajan laskennan muutosta rajavartiolaitoksen viranhaltijoiden suuremmalla eläkekarttumalla.

Muutoksen yhteydessä ei kuitenkaan erityisesti säädetty rajavartiolaitoksen viranhaltijoiden eläkekarttumasta. Näin ollen heitä koskee edelleen vuoden 1995 alusta voimaan tulleen valtion eläkelain muuttamisesta annetun lain (638/1994) voimaantulosäännöksen 6 momentti. Mainittu rajavartiolaitoksen upseeri tai opistoupseeri voi lukea eläkekarttumana hyväkseen 2,4 prosenttia kuukaudessa. Puolustusvoimissa vastaava karttuma on 2 prosenttia vuodessa. Aiemmin tapahtuneen eläkeajan laskennan yhdenmukaistamisesta johtuen valtion eläkelain voimaantulosäännöksen 6 momentti ehdotetaan kumottavaksi, jotta myös rajavartiolaitoksen viranhaltijoiden ja puolustusvoimien lentäjien eläkekart-

tuma olisi yhdenmukainen. Muutosta sovellettaisiin yhdenmukaisen eläkeajan laskennan voimaantulosta lukien.

1.3. Laki eräiden valtion toimintojen kunnallistamista koskevien eräiden lakien ja säännösten kumoamisesta

Koska nyt ehdotetuissa uusissa valtion eläkelain 9 ja 10 momentissa säädettäisiin lisäeläketurvan jatkuvuusperiaatteen soveltamisesta lainsäädäntöön perustuvissa kunnallistamistapauksissa, tätä koskevat aikaisemmin säädetyt erityislait ehdotetaan kumottaviksi tarpeettomina. Lisäksi ehdotetaan kumottavaksi ammatillisesta opettajankoulutuksesta annetun lain (452/1996) 18 §:n 2 momentti, jossa on viittaus tällaiseen erityislakiin. Kumoamisesta ehdotetaan säädettäväksi erillisellä kumoamislailla.

2. Esityksen vaikutukset

Valtion joidenkin toimintojen mahdollisen kunnallistamisen yhteydessä tapahtuva lisäeläketurvan integraatio ei merkittävästi lisääisi tai vähentäisi valtion nykytasolla arvioituja eläkemenoja, koska siirtyvillä henkilöillä pääosin säilyisi valtion eläkelain mukainen eläketurva.

Rajavartiolaitoksen ilma-alueksen ohjaajina toimivien upseerien ja opistoupseerien eläke olisi muutoksen johdosta yhdenvertainen puolustusvoimien lentäjien kanssa. Esityksellä ei ole merkittäviä vaikutuksia muiden edunsaajaryhmien asemaan.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä virkatyönä yhteistyössä valtiokonttorin ja valtion henkilöstöä edustavien järjestöjen kanssa. Esityksestä on lisäksi käyty yhteistoimintaneuvottelut valtion eläkeneuvottelukunnassa, jossa valtion henkilöstöä edustavat keskusjärjestöt ovat edustettuina.

4. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

Valtion eläkelain muuttamisesta annettavaksi ehdotetun lain voimaantulosäännöksen 2 momentin mukaisesti lain 1 §:n 9, 10 ja 11 momenttia sovellettaisiin eläkkeisiin, joissa eläketapahtuma on sattunut 1 päivänä tammikuuta 2000 tai sen jälkeen.

Voimaantulosäännöksen mukaisesti lain 1 §:n 9, 10 ja 11 momenttia ei sovellettaisi ennen vuotta 1940 syntyneisiin edunsaajiin. Lain 7 d §:n 2 momenttia sovellettaisiin 1 tammikuuta 1996 lukien.

Valtion eläkelain muuttamisesta annettavan lain voimaantulosäännöksen mukaisesti lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin voitaisiin ryhtyä jo ennen lain voimaantuloa.

Valtion eläkelain muuttamisesta 1994 annetun lain voimaantulosäännöksen 4 momentin kumoamisesta annettavan lain voimaantulosäännöksen mukaan lakia sovelletaan sellaiseen eläkkeeseen, jonka eläketapahtuma on sattunut 1 marraskuuta 1999 tai sen jälkeen.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**valtion eläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 20 päivänä toukokuuta 1966 annetun valtion eläkelain (280/1966) 2 §:n 1 momentin 3 kohta, 6 §:n 1 momentin 3 kohdan b alakohta, 7 §:n 1 momentti, 7 d §:n 1 momentin 3 kohta, 8 §:n 2 momentti, 9 c §:n 4 momentti, 9 d §:n 5 momentti, 10 a §:n 1 momentin 3 kohta ja 24 §:n 3 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 2 §:n 1 momentin 3 kohta, 9 c §:n 4 momentti ja 9 d §:n 5 momentti laissa 103/1989, 6 §:n 1 momentin 3 kohdan b alakohta ja 7 §:n 1 momentti laissa 1671/1995, 7 d §:n 1 momentin 3 kohta laissa 1153/1997, 8 §:n 2 momentti ja 10 a §:n 1 momentin 3 kohta laissa 1528/1993 sekä 24 §:n 3 momentti laissa 1189/1994, sekä

lisätään lain 1 §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 1528/1993, 1671/1995 ja 1153/1997 sekä laissa 333/1986, uusi 9—11 momentti, jolloin nykyinen 9 momentti siirtyy 12 momentiksi ja 7 d §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 1153/1997, uusi 2 momentti sekä 10 a §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 1528/1993, uusi 3 a kohta, seuraavasti:

1 §

Sen estämättä, mitä 3 momentissa säädetään, toiminnan kunnallistamisen yhteydessä valtion eläketurvan piiriin kuuluvasta palveluksesta kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain (202/1964) soveltamisalaan kuuluvaan palvelukseen siirrettyä edunsaajaa pidetään kunnallistamista edeltävän palveluksensa osalta 3 momentissa tarkoitettuna vanhana edunsaajana. Edellytyksenä on, että edellä mainittu edunsaaja oli 31 päivänä joulukuuta 1992 yhdenjaksoisessa valtion eläketurvan piiriin kuuluvassa palveluksessa ja että hänen tällainen palveluksensa tai kunnallistamisen jälkeen kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain soveltamisalaan kuuluva palveluksensa jatkuu kunnallisen eläkelaitoksen valtuuskunnan 20 päivänä marraskuuta 1992 hyväksymien eläkesäännön 1 päivänä tammikuuta 1993 voimaan tulleiden muutosten voimaantulomääräyksissä tarkoitettulla tavalla yhdenjaksoisesti eläketahtumaan asti.

Tämän pykälän 3 momentissa säädettyä kuuden kuukauden palvelusaikavaatimusta ja kolmen vuoden eläkeaikavaatimusta sovellettaessa kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain soveltamisalaan kuuluva palvelus rinnastetaan 9 momentissa tarkoitettua kunnallistamisesta lukien tämän lain piiriin kuuluvaan palvelukseen. Kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain mukainen työkyvyttömyyseläke, joka on myönnetty 5 a §:ää vastaavia säännöksiä soveltaen, rinnastetaan 5 a §:ää soveltaen myönnettyyn eläkkeeseen. Vanhuuseläkkeen saamisen edellytyksenä on 8 §:ssä säädettyjen edellytysten lisäksi, että kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain soveltamisalaan kuuluva palvelus on päättynyt.

Edunsaaja, jolla on ollut valtion eläkelain muuttamisesta annetun lain (103/1989) voimaantulosäännöksessä tarkoitettu oikeus eläkeään valintaan viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 1999 ennen 1 päivää heinäkuuta 1989 voimassa olleiden säännösten mukaan ja joka on tehnyt tätä koskevan valintailmoituksen,

säilyttää oikeutensa mainittuun eläkeikään edellyttäen, että hänen kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain soveltamisalaan kuuluva palveluksensa 9 momentissa tarkoitettusta kunnallistamisesta lukien jatkuu yhdenjaksoisesti eläketapahtumaan saakka. Valintailmoituksen tehneellä vanhuuseläkkeen saamisen edellytyksenä olevaan palvelusaikaan rinnastetaan kunnallistamisesta lukien kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain soveltamisalaan kuuluva palvelus, joka vastaa edunsaajan ennen kunnallistamista valtiolla ollutta palvelua alemman eläkeiän mukaisessa tehtävässä.

2 §

Tämä laki ei koske

3) palvelusta, joka otetaan huomioon merimieseläkelain (72/1956) tai taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelain (1056/1997) mukaista eläkettä var-
ten;

6 §

Eläkeajaksi ei kuitenkaan lueta:

3) aikaa, jonka työ tai virantoimitus palveluksen jatkuessa on ollut palkattomasti keskeytyneenä yhdenjaksoisesti enemmän kuin yhden vuoden tai edunsaaja on palkattoman keskeytyksen aikana ollut työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa tarkoitettun tai vastaavan ulkomaisen eläketurvan piiriin kuuluvassa työssä; keskeytysaika luetaan kuitenkin tällöinkin eläkeajaksi, jos palkattomuuden syynä on ollut:

b) sairausvakuutuslain 21 ja 23 §:ään perustuen myönnetty virkavapaus tai loma siltä osin kuin sairausvakuutuslain mukaan tuleva äitiys-, erityisäitiys-, isyys- tai vanhempainraha kohdistuu siihen tai virkavapaus, jonka aikana edunsaaja saa työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainittujen lakien, eläkeohjesäännön tai eläkesääntöjen mukaista kuntoutusrahaa, kuntoutusrahain mukaista kuntoutusrahaa, valtiokonttorin ohjeisiin perustuvaa varhaiskuntoutuksen kuntoutusrahaa taikka ansionmenetykskorvausta tapaturma-

vakuutuksen tai liikennevakuutuksen kuntoutusta koskevien säännösten perusteella; eikä

7 §

Eläkkeen perusteena oleva palkka (eläkepalkka) määrätään kustakin palveluksesta erikseen. Eläkepalkka lasketaan palveluksen päättymisvuotta edeltäneiden enintään 10 viimeisen kalenterivuoden työansioista (*valintavuodet*). Palveluksen päättymisvuosi otetaan kuitenkin yhtenä valintavuotena huomioon, jos palvelus on jatkunut enintään kolmen kalenterivuoden aikana eikä palvelusta ole päätetty 1 §:n 8 momentissa tarkoitettulla tavalla tai jos palvelus on jatkunut koko päättymisvuoden. Eläkepalkkaa laskettaessa valintavuosien työansiot tarkistetaan 16 §:n mukaisesti.

7 d §

Eläkepalkkaa laskettaessa työansio määräytyy maksuajankohdan mukaan samoin perustein kuin veron ennakkoa tai veroa pidätettäessä. Työansiona pidetään myös 1 §:n 2 ja 4 momentissa tarkoitetuista tehtävistä ja toimielimistä saatua palkkaa ja palkkiota. Työansiona ei kuitenkaan pidetä:

3) edunsaajalle suoritettua ulkomaanedustuksen virkamiehille paikallisten erikoisolosuhteiden perusteella suoritettavista korvauksista sekä muista etuuksista annetussa laissa (651/1993) tarkoitettuja korvauksia ja muita etuuksia sekä ulkomaanedustuksen virkamiehille paikallisten erikoisolosuhteiden perusteella maksettavista korvauksista annetussa asetuksessa (652/1993) mainittuja paikalliskorotusta ja korvauksia.

Jos edunsaaja, joka on Suomen kansalainen, on eläkkeen perusteena olevan palkan laskenta-aikana ollut ulkomaanedustuksen virkamies, puolustusvoimista annetun asetuksen (667/1992) 64 §:ssä tarkoitettu virkamies, teknologian kehittämiskeskuksen ulkomaan-yksiköissä työskentelevä toimihenkilö tai työvoima-avustajista annetun asetuksen (209/1977) 1 §:ssä tarkoitettu toimihenkilö tai muu virkamies tai toimihenkilö, jonka palkkaukseen sovelletaan ulkomaan-edustuksen virkamiehille paikallisten

erikoisolosuhteiden perusteella suoritettavista korvauksista sekä muista etuuksista annettua lakia, lisätään eläkkeen perusteena olevaa palkkaa laskettaessa hänen 1 momentissa tarkoitettuun työansioonsa kalliinpaikanlisä, jollei se muutoin sisälly työansioon. Kalliinpaikanlisä lisätään sen suuruisena kuin se suoritettaisiin, jos edunsaajan toimipaikka olisi Helsingissä.

8 §

Edunsaajalla on oikeus saada vanhuuseläkkeensä varhennettuna aikaisintaan sitä kalenterikuukautta seuraavan kuukauden alusta, jonka aikana hän täyttää iän, joka on viisi vuotta alempi kuin hänen 4 §:n mukainen eläkeikänsä. Tällöin eläkkeen määrää vähennetään 10 b §:ssä säädetyllä tavalla. Varhennettuun vanhuuseläkkeeseen sovelletaan muutoin, mitä tässä laissa säädetään vanhuuseläkkeestä. Oikeutta varhennettuun vanhuuseläkkeeseen ei ole 4 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettulla edunsaajalla.

9 c §

Oikeutta yksilölliseen varhaiseläkkeeseen ei ole 8 §:n 4 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettulla edunsaajalla.

9 d §

Oikeutta osa-aikaeläkkeeseen ei ole 8 §:n 4 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettulla edunsaajalla eikä edunsaajalla, joka saa lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain mukaista osa-aikaeläkettä, jos se perustuu tämän lain mukaista eläkettä varten eläkeajaksi luettavasta palveluksesta saatuun ansioon.

10 a §

Muuta kuin osa-aikaeläkettä korotetaan työeläkelisällä, jos edunsaaja on saanut:

3) valtion virkamieslain, peruskoululain, lukiolain tai koulutus- ja erorahastosta annetun lain mukaista omaehtoista ammatillista aikuiskoulutusta varten myönnettävää tukea;

3 a) aikuiskoulutustuesta annetun lain (1276/2000) mukaista aikuiskoulutustukea; tai

24 §

Jos kysymys on evätyn edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä ja asiassa ilmenee uutta selvitystä, valtiokonttorin on tutkittava asia uudelleen. Valtiokonttori voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn edun tai myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös valtion eläkelautakunta ja vakuutusosikeus voivat menettellä vastaavasti valitusasiaa käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 23 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain 1 §:n 9—11 momenttia sovelletaan sellaisiin eläkkeisiin, joissa eläketapahtuma on sattunut 1 päivänä tammikuuta 2000 tai sen jälkeen.

Tämän lain 1 §:n 9—11 momenttia ei sovelleta ennen vuotta 1940 syntyneeseen edunsaajaan.

Tämän lain 7 d §:n 2 momenttia sovelletaan 1 tammikuuta 1996.

Tämän lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä jo ennen lain voimaantuloa.

2.

Laki**valtion eläkelain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään valtion eläkelain muuttamisesta 30 päivänä joulukuuta 1993 annetun lain (1528/1993) voimaantulosäännökseen uusi 16 momentti, seuraavasti:

Sellaisella 1 §:n 3 momentissa tarkoitettulla vanhalla edunsaajalla, joka on siirretty toiminnan valtiollistamisen yhteydessä kunnan palveluksesta valtion palvelukseen ennen joulukuun 31 päivää 1994, on oikeus lukea eläkeajaksi myös valtiollistamista edeltänyt kunnallinen palvelus sovellettaessa tämän lain 4 §:n 2 momenttia, 10 §:n 6 momenttia

----- ja 12 §:n 1 momenttia.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

Tätä lakia sovelletaan eläkkeeseen, jossa eläketapahtuma on sattunut tämän lain tultua voimaan.

3.

Laki**valtion eläkelain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan valtion eläkelain muuttamisesta 22 päivänä joulukuuta 1995 annetun lain (1671/1995) voimaantulosäännöksen 5 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1176/1996, seuraavasti:

 Siltä osin kuin tämän lain 7 §:n 1 momentin mukaan määriteltäviin valintavuosiin luetaan kalenterivuotia ajalta ennen tämän lain voimaantuloa, nämä kalenterivuodet ja niitä vastaavat työansiot määrätään soveltaen valtion eläkelain 7 §:n 1 momenttia, sellaisena kuin se on voimassa tämän lain voimaan tullessa. Tämän lain 7 §:n 2 momenttia ei sovelleta lain voimaantuloa edeltäviin valintavuosiin. Ajalta ennen tämän lain voimaantuloa 1 virkkeen mukaisesti määrätyt kalenterivuodet ja niitä vastaavat työansiot otetaan kuitenkin huomioon ratkaistaessa, täytyvätkö tämän lain 7 §:n 2 momentissa tarkoitettut edellytykset jättää eläkepalkkaa laskettaessa pois lain voimaantulon jälkeisiä valintavuotia ja niitä vastaavia työansioita. Sellaisessa upseerin tai

opistoupseerin virassa, johon ehdottomana kelpoisuusvaatimuksena on upseerin tai opistoupseerin virkatutkinto, taikka erikoisupseerin, sotilaspapin, sotilasammattihenkilön, rajavartijan tai merivartijan tehtävissä palvelevan edunsaajan eläkepalkka lasketaan tämän lain 7 §:stä poiketen enintään seitsemän valintavuoden työansioista, jos palvelus päättyy ennen vuotta 2008, enintään kahdeksan vuoden työansioista, jos palvelus päättyy vuonna 2008 ja enintään yhdeksän valintavuoden työansioista, jos palvelus päättyy vuonna 2009.

 Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
 kuuta 20 .

4.**Laki****valtion eläkelain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen 6 momentin kumoamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan valtion eläkelain muuttamisesta 15 päivänä heinäkuuta 1994 annetun lain (638/1994) voimaantulosäännöksen 6 momentti.

2 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
Tätä lakia sovelletaan sellaiseen eläkkeeseen, jonka eläketapahtuma on sattunut 1 päivänä marraskuuta 1999 tai sen jälkeen.

5.

Laki**eräiden valtion toimintojen kunnallistamista koskevien eräiden lakien ja säännösten kumoamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan:

1) eräistä henkilöstön asemaa koskevista järjestelyistä kunnallistettaessa opetusministeriön hallinnonalaan kuuluvia ammatillisia oppilaitoksia 29 päivänä joulukuuta 1994 annettu laki (1422/1994);

2) eräistä henkilöstön asemaa koskevista järjestelyistä kunnallistettaessa Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan eräitä palvelutoimintoja 11 päivänä huhtikuuta 1997 annettu laki (314/1997);

3) eräistä henkilöstön asemaa koskevista järjestelyistä kunnallistettaessa yliopistojen hammaslääketieteen kliinisen koulutuksen toimintoja 29 päivänä lokakuuta 1999 annettu laki (988/1999);

4) ammatillisesta opettajankoulutuksesta 20 päivänä kesäkuuta 1996 annetun lain (452/1996) 18 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 432/1998.

2 §

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 27 päivänä huhtikuuta 2001

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ministeri *Suvi-Anne Siimes*

1.

Laki**valtion eläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 20 päivänä toukokuuta 1966 annetun valtion eläkelain (280/1966) 2 §:n 1 momentin 3 kohta, 6 §:n 1 momentin 3 kohdan b alakohta, 7 §:n 1 momentti, 7 d §:n 1 momentin 3 kohta, 8 §:n 2 momentti, 9 c §:n 4 momentti, 9 d §:n 5 momentti, 10 a §:n 1 momentin 3 kohta ja 24 §:n 3 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 2 §:n 1 momentin 3 kohta, 9 c §:n 4 momentti ja 9 d §:n 5 momentti laissa 103/1989, 6 §:n 1 momentin 3 kohdan b alakohta ja 7 §:n 1 momentti laissa 1671/1995, 7 d §:n 1 momentin 3 kohta laissa 1153/1997, 8 §:n 2 momentti ja 10 a §:n 1 momentin 3 kohta laissa 1528/1993 sekä 24 §:n 3 momentti laissa 1189/1994, sekä

lisätään lain 1 §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 1528/1993, 1671/1995 ja 1153/1997 sekä laissa 333/1986, uusi 9—11 momentti, jolloin nykyinen 9 momentti siirtyy 12 momentiksi ja 7 d §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 1153/1997, uusi 2 momentti sekä 10 a §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 1528/1993, uusi 3 a kohta, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

Sen estämättä, mitä 3 momentissa säädetään, toiminnan kunnallistamisen yhteydessä valtion eläketurvan piiriin kuuluvasta palveluksesta kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain (202/1964) soveltamisalaan kuuluvaan palvelukseen siirrettyä edunsaajaa pidetään kunnallistamista edeltävän palveluksensa osalta 3 momentissa tarkoitettuna vanhana edunsaajana. Edellytyksenä on, että edellä mainittu edunsaaja oli 31 päivänä joulukuuta 1992 yhdenjaksoisessa valtion eläketurvan piiriin kuuluvassa palveluksessa ja että hänen tällainen palveluksensa tai kunnallistamisen jälkeen kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain soveltamisalaan kuuluva palveluksensa jatkuu kunnallisen eläkelaitoksen valtuuskunnan 20 päivänä marraskuuta 1992

hyväksymien eläkesäännön 1 päivänä tammi-kuuta 1993 voimaan tulleiden muutosten voimaantulomääräyksissä tarkoitetulla tavalla yhdenjaksoisesti eläketapahtumaan asti.

Tämän pykälän 3 momentissa säädettyä kuuden kuukauden palvelusaikavaatimusta ja kolmen vuoden eläkeaikavaatimusta sovellettaessa kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain soveltamisalaan kuuluva palvelus rinnastetaan 9 momentissa tarkoitetusta kunnallistamisesta lukien tämän lain piiriin kuuluvaan palvelukseen. Kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain mukainen työkyvyttömyyseläke, joka on myönnetty 5 a §:ää vastaavia säännöksiä soveltaen, rinnastetaan 5 a §:ää soveltaen myönnettyyn eläkkeeseen. Vanhuuseläkkeen saamisen edellytyksenä on 8 §:ssä säädettyjen edellytysten lisäksi, että kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain soveltamisalaan kuuluva palvelus on päätynyt.

Edunsaaja, jolla on ollut valtion eläkelain muuttamisesta annetun lain (103/1989) voimaantulosäännöksessä tarkoitettu oikeus eläkeiän valintaan viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 1999 ennen 1 päivää heinäkuuta 1989 voimassa olleiden säännösten mukaan ja joka on tehnyt tätä koskevan valintailmoituksen, säilyttää oikeutensa mainittuun eläkeikään edellyttäen, että hänen kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain soveltamisalaan kuuluva palveluksensa 9 momentissa tarkoitetusta kunnallistamisesta lukien jatkuu yhdenjaksoisesti eläketapahtumaan saakka. Valintailmoituksen tehneellä vanhuuseläkkeen saamisen edellytyksenä olevaan palvelusaikaan rinnastetaan kunnallistamisesta lukien kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain soveltamisalaan kuuluva palvelus, joka vastaa edunsaajan ennen kunnallistamista valtiolla ollutta palvelua alemman eläkeiän mukaisessa tehtävässä.

2 §

Tämä laki ei koske:

---

3) palvelusta, joka otetaan huomioon merimieseläkelain (72/56) tai eräiden työsuh-

2 §

Tämä laki ei koske

---

3) palvelusta, joka otetaan huomioon merimieseläkelain (72/1956) tai taitelijoiden

teessa olevien taiteilijoiden ja toimittajien eläkelain (662/85) mukaista eläkettä varten;

ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijöiden eläkelain (1056/1997) mukaista eläkettä varten;

6 §

Eläkeajaksi ei kuitenkaan lueta:

3) aikaa, jonka työ tai virantoimitus palveluksen jatkuessa on ollut palkattomasti keskeytyneenä yhdenjaksoisesti enemmän kuin yhden vuoden tai edunsaaja on palkattoman keskeytyksen aikana ollut työntekijän eläkelain 8 §:n 4 momentissa tarkoitetun tai vastaavan ulkomaisen eläketurvan piiriin kuuluvassa työssä; keskeytysaika luetaan kuitenkin tällöinkin eläkeajaksi, jos palkattomuuden syynä on ollut:

b) sairausvakuutuslain 21 ja 23 §:ään perustuen myönnetty virkavapaus tai loma sillä osin kuin sairausvakuutuslain mukaan tuleva äitiys-, erityisäitiys-, isyys- tai vanhempainraha kohdistuu siihen tai virkavapaus, jonka aikana edunsaaja saa työntekijän eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainittujen lakien, eläkeohjesäännön tai eläkesääntöjen mukaista kuntoutusrahaa, kuntoutusrahalain mukaista kuntoutusrahaa, valtiokonttorin ohjeisiin perustuvaa varhaiskuntoutuksen kuntoutusrahaa taikka ansionmenetyskorvausta tapaturmavakuutuksen tai liikennevakuutuksen kuntoutusta koskevien säännösten perusteella, *ei kuitenkaan, jos kuntoutusrahaa on maksettu eläkkeen lisänä; eikä*

b) sairausvakuutuslain 21 ja 23 §:ään perustuen myönnetty virkavapaus tai loma sillä osin kuin sairausvakuutuslain mukaan tuleva äitiys-, erityisäitiys-, isyys- tai vanhempainraha kohdistuu siihen tai virkavapaus, jonka aikana edunsaaja saa työntekijän eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainittujen lakien, eläkeohjesäännön tai eläkesääntöjen mukaista kuntoutusrahaa, kuntoutusrahalain mukaista kuntoutusrahaa, valtiokonttorin ohjeisiin perustuvaa varhaiskuntoutuksen kuntoutusrahaa taikka ansionmenetyskorvausta tapaturmavakuutuksen tai liikennevakuutuksen kuntoutusta koskevien säännösten perusteella; eikä

7 §

Eläkkeen perusteena oleva palkka (eläkepalkka) määrätään kustakin palveluksesta erikseen. Eläkepalkka lasketaan palveluksen päättymisvuotta edeltäneiden enintään 10 viimeisen kalenterivuoden työansioista (*valintavuodet*). Palveluksen päättymisvuosi otetaan kuitenkin yhtenä valintavuotena huomioon, jos palvelus on jatkunut enintään kolmen kalenterivuoden aikana tai koko päättymisvuoden taikka pitempään kuin yhden vuoden 1 §:n 8 momentissa tarkoitetun palveluksen päättämisen jälkeen. Eläkepalkkaa laskettaessa valintavuosien työansi-

7 §

Eläkkeen perusteena oleva palkka (eläkepalkka) määrätään kustakin palveluksesta erikseen. Eläkepalkka lasketaan palveluksen päättymisvuotta edeltäneiden enintään 10 viimeisen kalenterivuoden työansioista (*valintavuodet*). Palveluksen päättymisvuosi otetaan kuitenkin yhtenä valintavuotena huomioon, jos palvelus on jatkunut enintään kolmen kalenterivuoden aikana *eikä palvelusta ole päätetty* 1 §:n 8 momentissa *tarkoitettulla tavalla tai jos palvelus on jatkunut koko päättymisvuoden*. Eläkepalkkaa laskettaessa valintavuosien työansiot tarkistetaan

ot tarkistetaan 16 §:n mukaisesti.

16 §:n mukaisesti.

7 d §

Eläkepalkkaa laskettaessa työansio määräytyy maksuajankohdan mukaan samoin perustein kuin veron ennakkoa tai veroa pidätettäessä. Työansiona pidetään myös 1 §:n 2 ja 4 momentissa tarkoitetuista tehtävistä ja toimielimistä saatua palkkaa ja palkkiota. Työansiona ei kuitenkaan pidetä:

3) edunsaajalle suoritettua ulkomaanedustuksen virkamiesten palkkauksesta annetun lain (346/1988) 2 §:ssä mainittua paikalliskorotusta ja lain 3 §:ssä mainittuja korvauksia sekä ulkomaanedustuksen virkamiehille paikallisten erikoisolosuhteiden perusteella maksettavista korvauksista annetussa asetuksessa (652/1993) mainittuja paikalliskorotusta ja korvauksia.

3) edunsaajalle suoritettua ulkomaanedustuksen virkamiehille paikallisten erikoisolosuhteiden perusteella suoritettavista korvauksista sekä muista etuuksista annetussa laissa (651/1993) tarkoitettuja korvauksia ja muita etuuksia sekä ulkomaanedustuksen virkamiehille paikallisten erikoisolosuhteiden perusteella maksettavista korvauksista annetussa asetuksessa (652/1993) mainittuja paikalliskorotusta ja korvauksia.

Jos edunsaaja, joka on Suomen kansalainen, on eläkkeen perusteena olevan palkan laskenta-aikana ollut ulkomaanedustuksen virkamies, puolustusvoimista annetun asetuksen (667/1992) 64 §:ssä tarkoitettu virkamies, teknologian kehittämiskeskuksen ulkomaanyksiköissä työskentelevä toimihenkilö tai työvoima-avustajista annetun asetuksen (209/1977) 1 §:ssä tarkoitettu toimihenkilö tai muu virkamies tai toimihenkilö, jonka palkkaukseen sovelletaan ulkomaanedustuksen virkamiehille paikallisten erikoisolosuhteiden perusteella suoritettavista korvauksista sekä muista etuuksista annettua lakia, lisätään eläkkeen perusteena olevaa palkkaa laskettaessa hänen 1 momentissa tarkoitettuun työansioonsa kalliinpaikanlisä, jollei se muutoin sisälly työansioon. Kalliinpaikanlisä lisätään sen suuruisena kuin se suoritettaisiin, jos edunsaajan toimipaikka olisi Helsingissä.

8 §

Edunsaajalla on oikeus saada vanhuuseläkkeensä varhennettuna aikaisintaan sitä kalenterikuukautta seuraavan kuukauden alusta, jonka aikana hän täyttää iän, joka on viisi vuotta alempi kuin hänen 4 §:n mukainen eläkeikänsä. Tällöin eläkkeen määrää

8 §

Edunsaajalla on oikeus saada vanhuuseläkkeensä varhennettuna aikaisintaan sitä kalenterikuukautta seuraavan kuukauden alusta, jonka aikana hän täyttää iän, joka on viisi vuotta alempi kuin hänen 4 §:n mukainen eläkeikänsä. Tällöin eläkkeen määrää

vähennetään 10 b §:ssä säädetyllä tavalla. Varhennettuun vanhuuseläkkeeseen sovelletaan muutoin, mitä tässä laissa säädetään vanhuuseläkkeestä. Oikeutta varhennettuun vanhuuseläkkeeseen ei ole 4 momentin 1 kohdassa tarkoitettulla edunsaajalla.

9 c §

Oikeutta yksilölliseen varhaiseläkkeeseen ei ole 8 §:n 4 momentin 1 kohdassa tarkoitettulla edunsaajalla.

9 d §

Oikeutta osa-aikaeläkkeeseen ei ole 8 §:n 4 momentin 1 kohdassa tarkoitettulla edunsaajalla eikä edunsaajalla, joka saa lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain mukaista osa-aikaeläkettä, jos se perustuu tämän lain mukaista eläkettä varten eläkeajaksi luettavasta palveluksesta saatuun ansioon.

10 a §

Muuta kuin osa-aikaeläkettä korotetaan työeläkelisällä, jos edunsaaja on saanut:

3) valtion virkamieslain, peruskoululain, lukiolain tai koulutus- ja erorahastosta annettun lain mukaista omaehtoista ammatillista aikuiskoulutusta varten myönnettävää *henkilökohtaista* tukea; *tai*

24 §

Jos kysymys on evätyen edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, voi valtiokonttori aikaisemman päätöksen estämättä käsitellä asian uudelleen.

vähennetään 10 b §:ssä säädetyllä tavalla. Varhennettuun vanhuuseläkkeeseen sovelletaan muutoin, mitä tässä laissa säädetään vanhuuseläkkeestä. Oikeutta varhennettuun vanhuuseläkkeeseen ei ole 4 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettulla edunsaajalla.

9 c §

Oikeutta yksilölliseen varhaiseläkkeeseen ei ole 8 §:n 4 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettulla edunsaajalla.

9 d §

Oikeutta osa-aikaeläkkeeseen ei ole 8 §:n 4 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettulla edunsaajalla eikä edunsaajalla, joka saa lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain mukaista osa-aikaeläkettä, jos se perustuu tämän lain mukaista eläkettä varten eläkeajaksi luettavasta palveluksesta saatuun ansioon.

3) valtion virkamieslain, peruskoululain, lukiolain tai koulutus- ja erorahastosta annettun lain mukaista omaehtoista ammatillista aikuiskoulutusta varten myönnettävää *tukea*;

3 a) aikuiskoulutustuesta annetun lain (1276/2000) mukaista aikuiskoulutustukea; tai

24 §

Jos kysymys on evätyen edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä ja asiassa ilmenee uutta selvitystä, valtiokonttorin on tutkittava asia uudelleen. *Valtiokonttori voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyen edun tai myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös valtion eläkelautakunta ja vakuutusoi-keus voivat menetellä vastaavasti valitusasiaa käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 23 §:ssä säädetään.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 20 .

Tämän lain 1 §:n 9—11 momenttia sovel-
letaan sellaisiin eläkkeisiin, joissa eläketa-
pautuma on sattunut 1 päivänä tammikuuta
2000 tai sen jälkeen.

Tämän lain 1 §:n 9—11 momenttia ei so-
velleta ennen vuotta 1940 syntyneeseen
edunsaajaan.

Tämän lain 7 d §:n 2 momenttia sovelle-
taan 1 tammikuuta 1996.

Tämän lain täytäntöönpanon edellyttämiin
toimenpiteisiin voidaan ryhtyä jo ennen lain
voimaantuloa.

3.

Laki**valtion eläkelain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtion eläkelain muuttamisesta 22 päivänä joulukuuta 1995 annetun lain (1671/1995) voimaantulosäännöksen 5 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1176/1996, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Siltä osin kuin tämän lain 7 §:n 1 momentin mukaan määriteltäviin valintavuosiin luetaan kalenterivuosia ajalta ennen tämän lain voimaantuloa, nämä kalenterivuodet ja niitä vastaavat työansiot määrätään soveltaen valtion eläkelain 7 §:n 1 momenttia, sellaisena kuin se on voimassa tämän lain voimaan tullessa. Tämän lain 7 §:n 2 momenttia ei sovelleta lain voimaantuloa edeltäviin valintavuosiin. Ajalta ennen tämän lain voimaantuloa 1 virkkeen mukaisesti määräytyt kalenterivuodet ja niitä vastaavat työansiot otetaan kuitenkin huomioon ratkaistaessa, täytyvätkö tämän lain 7 §:n 2 momentissa tarkoitettut edellytykset jättää eläkepalkkaa laskettaessa pois lain voimaantulon jälkeisiä valintavuosia ja niitä vastaavia työansioita. Sellaisessa upseerin tai opistoupseerin virassa, johon ehdottomana kelpoisuusvaatimuksena on upseerin tai opistoupseerin virkatutkinto, taikka värvätyn, sotilasammattihenkilön, rajavartijan tai merivartijan tehtävissä palvelevan edunsaajan eläkepalkka lasketaan tämän lain 7 §:stä poiketen enintään seitsemän valintavuoden työansioista, jos palvelus päättyy ennen vuotta 2008, enintään kahdeksan vuoden työansioista, jos palvelus päättyy vuonna 2008 ja enintään yhdeksän valintavuoden työansioista, jos palvelus päättyy vuonna 2009.

Ehdotus

Siltä osin kuin tämän lain 7 §:n 1 momentin mukaan määriteltäviin valintavuosiin luetaan kalenterivuosia ajalta ennen tämän lain voimaantuloa, nämä kalenterivuodet ja niitä vastaavat työansiot määrätään soveltaen valtion eläkelain 7 §:n 1 momenttia, sellaisena kuin se on voimassa tämän lain voimaan tullessa. Tämän lain 7 §:n 2 momenttia ei sovelleta lain voimaantuloa edeltäviin valintavuosiin. Ajalta ennen tämän lain voimaantuloa 1 virkkeen mukaisesti määräytyt kalenterivuodet ja niitä vastaavat työansiot otetaan kuitenkin huomioon ratkaistaessa, täytyvätkö tämän lain 7 §:n 2 momentissa tarkoitettut edellytykset jättää eläkepalkkaa laskettaessa pois lain voimaantulon jälkeisiä valintavuosia ja niitä vastaavia työansioita. Sellaisessa upseerin tai opistoupseerin virassa, johon ehdottomana kelpoisuusvaatimuksena on upseerin tai opistoupseerin virkatutkinto, taikka *erikoisupseerin, sotilaspapin*, sotilasammattihenkilön, rajavartijan tai merivartijan tehtävissä palvelevan edunsaajan eläkepalkka lasketaan tämän lain 7 §:stä poiketen enintään seitsemän valintavuoden työansioista, jos palvelus päättyy ennen vuotta 2008, enintään kahdeksan vuoden työansioista, jos palvelus päättyy vuonna 2008 ja enintään yhdeksän valintavuoden työansioista, jos palvelus päättyy vuonna 2009.

Tämä laki tulee voimaan _____
kuuta 20 . _____
_____ päivä

